

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 30. juni 2020

Sag 15/2020

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Erik Bo Rasmussen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Odense den 9. september 2019 (6-3675/2019) og af Østre Landsrets 1. afdeling den 11. december 2019 (S-2724-19).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Jens Kruse Mikkelsen og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse for bestemmelsen om betinget frakendelse af førerret.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Som anført i byrettens dom foreligger der bødevedtagelser af 5. december 2017, 22. november 2018 og 12. februar 2019. Vedtagelserne angår overtrædelser begået den 18. april 2017 og 1. september og 30. december 2018.

I bødeforelægget vedrørende overtrædelserne den 30. december 2018 hedder det bl.a.:

”BØDEFORELÆG

1. Bøde og 1 klip i medfør af færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 1. 2.000,00 Kr.
...”

Alle de vedtagne bødeforelæg indeholder en ”Vejledning om færdselslovsovertrædelser omfattet af klippekortordningen”. I denne vejledning hedder det bl.a.:

”1. Klippekortordningen

De er sigtet/tiltalt for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i færdselsloven, som ifølge lovens § 125, stk. 2, er omfattet af klippekortordningen. ...

Klippekortordningen betyder, at politiet for hver enkelt overtrædelse registrerer 1 klip. Hvis De overtræder flere kliprelevante bestemmelser i færdselsloven, vil der således blive registreret 1 klip pr. overtrædelse. Hvert klip gælder i 3 år fra gerningstidspunktet.
...

2. Frakendelse af førerretten eller kørselsforbud

Overtrædelser, der er omfattet af klippekortordningen, kan medføre betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, eller at der pålægges et kørselsforbud.

Hvis De inden for en periode af 3 år gør Dem skyldig i 3 kliprelevante overtrædelser af færdselsloven, vil Deres førerret således blive frakendt betinget i forbindelse med klip nr. 3, jf. færdselslovens § 125, stk. 2...”.

Retsgrundlag

Klippekortordningen blev indført ved lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven. I lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.2 omtales tilfælde med samtidig pådømmelse af mere end tre overtrædelser omfattet af ordningen, og det hedder i den forbindelse bl.a. (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 98, s. 3201):

”For så vidt angår tilfælde, hvor der foreligger samtidig pådømmelse af f.eks. fire, fem eller seks forseelser omfattet af det foreslåede klippekortsystem, vil de tre første forseelser udløse tre ”klip”, der vil medføre en betinget frakendelse efter det foreslåede klippekortsystem. Den fjerde og femte forseelse, der er til samtidig pådømmelse vil udløse ”klip”, der tælles med som de første ”klip” i en ny tre-årig periode.”

Anbringender

T har anført navnlig, at anklagemyndigheden i bødeforelægget vedrørende overtrædelsen den 30. december 2018 ikke påstod betinget frakendelse af førerretten. Dette må sidestilles med en

bindende påtaleopgivelse, og anklagemyndighedens fejl indebærer, at de klip, der er omfattet af bødevedtagelserne af 5. december 2017, 22. november 2018 og 12. februar 2019, er bortfaldet, jf. bl.a. UfR 2018.3403 Ø.

Lovgivningsmagtens intention med klippekortordningen var at etablere en enkel ordning baseret på objektive kriterier, således at spørgsmålet om frakendelse af førerret alene beror på, om den pågældende har fået et vist antal klip inden for en bestemt periode. Ved bødeforelægget vedrørende overtrædelsen den 30. december 2018 overså anklagemyndigheden, at der skulle ske betinget frakendelse. Det skyldes således alene manglende rettidig omhu fra anklagemyndighedens side, at der ikke skete frakendelse, og der er ikke noget at bebrejde ham selv.

Det stemmer med ordningens formål, at der ikke nu kan ske frakendelse. Dette svarer også til konsekvensen af, at der uden for klippekortordningen ved en fejl ikke sker frakendelse.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at principperne om bindende påtalebegrænsning ikke er til hinder for betinget frakendelse. Anklagemyndigheden søger ikke at berigtige den fejl, der skete ved bødevedtagelsen af 12. februar 2019, idet påstanden om frakendelse bygger på et nyt grundlag, nemlig overtrædelsen den 15. februar 2019 samt to af de foregående tre overtrædelser. Et resultat, hvorefter de tidligere klip skal anses for bortfaldet, vil også være i strid med retsstillingen inden for andre dele af strafferetten.

Klippekortordningen bygger på objektive kriterier, og frakendelse efter ordningen er obligatorisk. T kan derfor ikke have haft nogen berettiget og beskyttelsesværdig forventning om, at der med bødeforelægget vedrørende overtrædelsen den 30. december 2018 var gjort endeligt op med betydningen af de tre klip. Det understøttes også af de vejledninger, som han modtog ved de enkelte bødeforelæg. Den manglende frakendelse må have fremstået for ham som en åbenbar fejl.

Betinget frakendelse bør ske på grundlag af overtrædelserne den 18. april 2017, 1. september 2018 og 15. februar 2019, således at det klip, der vedrører overtrædelsen den 30. december 2018, bliver det første klip i en ny 3 års-periode. Dette stemmer bedst med lovens intentioner.

Højesterets begrundelse og resultat

T har ved tre bødevedtagelser af 5. december 2017, 22. november 2018 og 12. februar 2019 erkendt overtrædelser af færdselsloven, som er omfattet af lovens klippekortordning. Ved en fejl blev han ikke i forbindelse med den tredje overtrædelse frakendt førerretten betinget. Han er nu fundet skyldig i en ny, fjerde overtrædelse omfattet af ordningen begået den 15. februar 2019.

For Højesteret angår sagen alene spørgsmål om frakendelse af førerret.

Efter klippekortordningen i færdselslovens § 125, stk. 2, skal der ved den tredje overtrædelse inden for 3 år ske betinget frakendelse af førerretten. Afgøres sagen ved en fejl endeligt uden frakendelse, har den retskraft og vil ikke kunne ændres, uanset at frakendelse er obligatorisk. Som lovens ordning er udformet, finder Højesteret imidlertid, at dette ikke fører til, at de tre klip, der burde have udløst frakendelse, herefter er bortfaldet. De består fortsat og vil i tilfælde af nye overtrædelser skulle medtages i grundlaget for betinget frakendelse, hvis de tidsmæssige betingelser er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at en fejl af den nævnte karakter ikke – ud fra synspunkter om bindende påtalebegrænsning – kan give føreren en forventning om, at de tidligere klip ikke vil indgå ved sanktionsfastsættelsen i anledning af nye overtrædelser.

På den anførte baggrund tiltræder Højesteret, at T nu skal frakendes førerretten betinget. Det må anses for bedst stemmende med færdselslovens forarbejder, at frakendelse sker på grundlag af overtrædelserne den 18. april 2017, 1. september 2018 og 15. februar 2019, således at overtrædelserne den 30. december 2018 indgår i en ny 3 års-periode efter færdselslovens § 125, stk. 2.

Højesteret stadfæster herefter dommen.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.

D O M

Afsagt den 11. december 2019 af Østre Landsrets 1. afdeling
(landsdommerne Jan Uffe Rasmussen, Morten Christensen og Louise Pansa Lauemøller
(kst.)).

1. afd. nr. S-2724-19:

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Erik Bo Rasmussen, besk.)

Odense Rets dom af 9. september 2019 (6-3675/2019) er anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse, således at der sker førerretsfrakendelse, og at bøden fastsættes til 2.500 kr.

T har påstået stadfæstelse.

Landsrettens begrundelse og resultat

Betinget førerretsfrakendelse efter færdselslovens § 125, stk. 2 (klippekortordningen), er ifølge bestemmelsens ordlyd og forarbejder en obligatorisk retsfølge.

Det beror på en fejl, at tiltalte ikke blev frakendt førerretten betinget i forbindelse med bøvedtagelsen den 12. februar 2019 for færdselsforseelsen den 30. december 2018, der udgjorde tredje klipudløsende forseelse inden for en periode på tre år, jf. færdselslovens § 125, stk. 2.

Den klipudløsende forseelse, der foreligger til pådømmelse i denne sag, blev begået mindre end tre år efter den første klipudløsende forseelse, der fandt sted den 18. april 2017. Der foreligger ved denne seneste forseelse således aktuelt mindst tre klipudløsende forseelser

inden for samme treårsperiode, uanset om der bortses fra forseelsen den 30. december 2018, som blev sanktioneret med den udenretlige bøvededtagelse den 12. februar 2019.

Landsretten finder herefter, at tiltalte betinget skal frakendes retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, jf. færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 1, 2 og 5. En eventuel forventning hos tiltalte om, at de tidligere udløste klip med bøvededtagelsen den 12. februar 2019 herefter ikke ville medføre betinget førerretsfrakendelse, kan under hensyn til klippekortordningens obligatoriske karakter ikke føre til et andet resultat.

Da forseelsen således medfører betinget førerretsfrakendelse, finder landsretten, at bøden i overensstemmelse med udmålingspraksis skal fastsættes til 2.500 kr. med forvandlingsstraf af fængsel i 6 dage.

Byrettens dom ændres i overensstemmelse hermed.

Ankesagen har vedrørt et fortolkningsspørgsmål, hvor retspraksis ikke er entydig. Statskassen bør derfor betale sagens omkostninger for landsretten.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod T ændres, således at tiltalte straffes med en bøde på 2.500 kr. med forvandlingsstraf af fængsel i 6 dage, og at tiltalte betinget frakendes retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Retten i Odense

D O M

afsagt den 9. september 2019

Rettens nr. 6-3675/2019

Politiets nr. 2300-81032-00041-19

Anklagemyndigheden
mod
T

Anklageskrift er modtaget den 9. maj 2019.

T er tiltalt for

overtrædelse af færdselslovens § 4, stk. 1,

ved den 15. februar 2019 ca. kl. 22.05 at have ført personbil ... ad Skibhusvej og frem mod krydset Skibhusvej/Thomas B. Thriges Gade i Odense, hvor han kørte frem mod rødt lys, idet han af flere omgange førte køretøjet ind over stoplinjen, uagtet der fortsat var rødt lys i hans retning, således at hans bil var placeret mere end en meter foran stoplinjen med det bageste hjulpar, inden lyssignalet skiftede til grønt.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har påstået, at tiltalte skal frakendes retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, og at frakendelsen skal ske betinget, jf. færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 2, jf. § 125, stk. 1, nr. 1, og nr. 5.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Tiltalte har bekræftet, at han var ude at køre den pågældende aften, og at han befandt sig i det angivne lyskryds. Han forklarede, at han på dette tidspunkt ikke havde travlt. Han havde været i kontakt med politiet tidligere, der havde stoppet ham, idet de mente, at han kørte for stærkt. Da han og hans passager A kørte af Skibshusvej mod krydset, var der grønt i deres kørselsretning. Lyskurven skiftede til gult, hvorfor tiltalte valgte at bremse ned. Han kører i en stor tung bil, hvorfor det ikke lykkedes at standse foran stoplinjen, men han vurderer, at han røg måske 40-50 cm over stoplinjen. Han var klar over, at politiet var umiddelbart bag ham. Da han holdt for rødt, holdt politibilen ved siden af. Bilen stod helt stille, indtil lyskurven skiftede til grønt igen. Der var ikke tale om, at den trillede. Da der blev grønt, drejede han mod venstre og kørte ned i parkeringskælderen. Politiet valgte at køre op mod banegårdcenteret. Om lørdagen ringede politibetjent B til ham på tiltaltes kones telefon. Betjenten sigtede ham for at havde kørt over for rødt, men ændrede det senere til at have trillet over stoplinjen.

Vidnet **politibetjent B** har forklaret, at han den pågældende dag var på patrulje. De kørte ad Kertemindevej mod centrum. De fik øje på en Mercedes, der kørte lidt friskt. De slog den op og så, hvem ejeren var. De bragte bilen til standsning og bad føreren om at vise sit kørekort. Det viste sig, at føreren var ejeren T. Der var en passager på passagersædet, men vidnet erindrer ikke, om der også var nogen på bagsædet. T fortalte, at han havde lidt travlt, idet han skulle hente medicin i Fakta. Da tiltalte kørte igen, kørte patruljevognen videre og om bag Aldi. Kort efter så de Mercedes'en igen køre mod centrum. Patruljevognen var på vej mod Odense Banegårdcenter og kørte derfor bag tiltalte. De holdt begge i venstresvingsbanen i lyskrydset Skibshusvej/Thomas B. Thriges Gade. Der var rødt, da de nåede frem til lyskrydset. Tiltalte trillede frem 3-4 gange og endte med at være mindst 1 meter over stoplinjen med bagerste hjulpar og således var parkeret i fodgængerfeltet. Det var meningen at standse ham, men da der blev skiftet til grønt, kørte han friskt til ned i parkeringskælderen. Patruljen ønskede ikke at standse ham i parkeringskælderen, idet der ikke er radiodækning. De kørte derfor til den planlagte opgave på banegårdcenteret, idet vidnet ville sigte tiltalte dagen efter. Han ringede til 2 forskellige telefonnumre, der begge var registreret i tiltaltes navn. Han fandt ud af, at den anden telefon tilsyneladende blev brugt af tiltaltes kone.

Vidnet **A** har forklaret, at han blev hentet af tiltalte i Vollsmose ved 22-tiden. Da de nåede ned i krydset Skibhusvej/Thomas B. Thriges Gade, holdt de i venstresvingsbanen med politiet ved siden af. De var standset for gult. Det er vidnets opfattelse, at de standsede ved stoplinjen. Han oplyste, først på dommerens spørgsmål, at han ikke kan huske, om bilen rykkede sig, mens de holdt, idet han ikke var fokuseret på dette. Da tiltalte på ny spurgte om det samme, gav han udtryk for, at bilen ikke rykkede sig under standsningen.

Vidnet **politibetjent C** har forklaret, at han den pågældende dag var ude at køre patrulje. Han og hans makker havde kort tid forinden den påsigtede hændelse standset tiltalte, idet denne kørte for stærkt. Der var ikke foretaget en måling. Efter standsningen kørte patruljevognen efter tiltaltes bil, idet de var på vej mod politigården. I krydset Skibhusvej/Thomas B. Thriges Gade standsede tiltalte for rødt. Mens han holdt og ventede på grønt, trillede bilen ad flere omfang ind over stoplinien, så den til sidst holdt med begge hjul over stoplinien og formentlig op imod et par meter fra linien. Vidnet erindrer ikke, hvorfor de ikke sigtede tiltalte straks, men finder ikke, at det var nødvendigt, idet de jo havde sikret sig hans identitet kort forinden. Under episoden holdt patruljevognen lige bag tiltaltes bil. Vidnet husker ikke, om der var andre personer i tiltaltes bil.

Tiltalte er tidligere straffet ved

- udenretlig bødevedtagelse den 5. december 2017 fra Fyns Politi for overtrædelse af færdselslovens § 4, stk. 1. Forseelsen medførte et klip. Forseelsesdato 18. april 2017.
- udenretlig bødevedtagelse den 22. november 2018 fra Fyns Politi for overtrædelse af færdselslovens § 4, stk. 1. Forseelsen medførte et klip. Forseelsesdato 1. september 2018.
- udenretlig bødevedtagelse den 12. februar 2019 fra Fyns Politi for overtrædelse af færdselslovens § 80 b, stk. 4, 2. pkt. Forseelsen medførte et klip. Forseelsesdato 30. december 2018.

Rettens begrundelse og afgørelse

Tiltalte har erkendt, at han i forbindelse med standsningen kørte måske 40-50 cm over stoplinien med forhjulene, men angiver, at dette skete for gult lys. Han holdt stille, indtil der blev grønt.

Politibetjent B og politibetjent C har begge forklaret, at de holdt bag tiltaltes bil, mens denne holdt for rødt, og at tiltaltes bil flere gange trillede fremad, hvorfor dens baghjul til sidst var placeret ca. 1-2 meter fra stoplinien.

Vidnet A har først forklaret, at han ikke huskede, om bilen rykkede sig for derefter, på tiltaltes forespørgsel, at have forklaret, at bilen ikke rykkede sig.

Retten tillægger ikke As forklaring betydning.

På baggrund af bevisførelsen finder retten således, at tiltalte efter standsning, men mens der fortsat var rødt, af flere gange trillede fremad og dermed passerede stoplinien med begge hjulpar. Retten finder det derfor bevist, at tiltalte har gjort sig skyldig som anført.

Straffen fastsættes til en bøde på 2.000 kr., jf. færdselslovens § 118, stk. 1, jf. § 4, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte har overtrådt færdselslovens § 4, stk. 1 ved at køre frem mod rødt. Det fremgår, at tiltalte forud for nærværende sag havde overtrådt klipudløsende bestemmelser tre gange indenfor en periode på tre år. Det fremgår endvidere, at anklagemyndigheden ved den seneste forseelse ikke nedlagde påstand om betinget frakendelse. Retten finder som følge af afgørelserne trykt i TfK2018.837/2 og 1067, at disse tre klip må anses for bortfaldet. Som følge heraf frifindes tiltalte for førerretsfrakendelsen.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T skal betale en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 6 dage.

Tiltalte frifindes for førerretsfrakendelse.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.